

Mottagare

Tekniska nämnden

Information om undersökningsprogram för dricksvatten

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar att ta emot informationen.

Sammanfattning

Enligt Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) ska verksamheter som producerar minst 10 m³ dricksvatten per dygn eller försörjer minst 50 personer ha ett fastställt undersökningsprogram. Programmet ska ange provtagningspunkter, provtagningsfrekvens och vilka parametrar som ska analyseras samt omfatta även råvatten. Det fastställs av kontrollmyndigheten och omprövas minst vart sjätte år.

Provtagning sker både hos användare (vid tappkran) och på utgående vatten från vattenverk efter sista beredningssteget. Programmet omfattar provgrupp A (årlig, löpande kontroll) och provgrupp B (mer omfattande, genomförs mer sällan). Analyser ska utföras av ackrediterat laboratorium.

Om kvalitetskraven inte uppfylls ska åtgärder vidtas och vid hälsorisk ska kontrollmyndigheten och berörda informeras.

För Region Gotland finns fem undersökningsprogram. Totalt planeras 1 285 prover under 2026, exklusive process- och pilottestprover.

Ärendebeskrivning

Allmän beskrivning

Enligt Livsmedelsverkets författningssamling LIVSFS 2022:12 (bilaga 1) ska verksamhetsutövare som i genomsnitt producerar eller tillhandahåller minst 10 m³ dricksvatten per dygn eller försörjer minst 50 personer med dricksvatten bland annat ha ett undersökningsprogram för att kontrollera att dricksvattnet kan anses vara hälsosamt och rent.

Undersökningsprogrammet ska innehålla

- plats där proverna tas.
- hur ofta provtagningen görs.
- mikroorganismer och ämnen som ska undersökas.

Undersökningsprogrammet är till för att kontrollera att de krav på kvalitet som krävs efterlevs. Även råvattnets kvalitet ska undersökas. Kvalitetskraven finns

beskrivna i dricksvattenföreskrifterna bilaga 1.

Det är kontrollmyndigheten som fastställer undersökningsprogrammet.
Programmet ska omprövas minst vart sjätte år.

Kvalitetskrav

För att bedöma om dricksvattnet uppfyller kvalitetskraven finns det gränsvärden. Om gränsvärdena inte uppfylls måste verksamhetsutövaren agera. Vilka åtgärder som krävs beror på vilken parameter som överskrids.

De olika parametrarna framgår av föreskrifterna som är bilaga 1 till denna skrivelse.

Provtagningspunkter

Kvalitetskraven gällande gränsvärdena riktar sig huvudsakligen mot dricksvattnet i kranen hos användaren, där dricksvattnet används till exempelvis dryck och matlagning. Det betyder att kraven ska vara uppfyllda vid den punkt där det tappas ur de kranar som normalt används för dricksvatten.

För utgående dricksvatten från ett vattenverk är provtagningspunkten annorlunda. Den bör ligga efter alla tillsatser av eventuella beredningskemikalier och även efter tillräcklig kontakttid för desinfektionsmedel. Orsaken är att kvalitetskraven ska vara uppfyllda direkt efter sista beredningssteget och direkt innan dricksvattnet distribueras. Ofta är denna punkt efter reservoar.

Två undersökningspaket, A och B

Det finns två ”undersökningspaket”, provgrupp A-undersökning och provgrupp B-undersökning. Dessa beskrivs i dricksvattenföreskrifterna. Där framgår även vilka parametrar som ska undersökas och hur ofta.

Provgrupp A-undersökningen ger regelbunden information om dricksvattnets normala kvalitet. Den ger dessutom information om att beredningen fungerar som planerat så att kvalitetskraven uppfylls. Provgrupp A-undersökningen omfattar relativt få parametrar som undersöks med högre frekvens (varje år).

Syftet med provgrupp B-undersökningen är att kontrollera att samtliga kvalitetskrav är uppfyllda minst en gång per år. Dessa undersökningar sker inte lika ofta som provgrupp A-undersökningarna.

Program för driftkontroll

Driftkontroll ska genomföras för att övervaka att processen fungerar.

Undersökning av råvatten

Undersökning av råvatten ska ingå i undersökningsprogrammet. Kvaliteten på råvattnet har stor betydelse för utformningen av beredningen i vattenverket.

Undersökningar av dricksvattnets kvalitet

Undersökningarna ska utföras av ett laboratorium som har ackreditering för de analysmetoder som anges i föreskrifterna.

Om dricksvattnet inte uppfyller kvalitetskraven

Om dricksvattnet inte uppfyller kvalitetskraven ska orsaken till problemet utredas och åtgärder ska vidtas. Om det finns en risk för människors hälsa ska verksamhetsutövaren informera sin kontrollmyndighet och gå ut med information till dem som använder sig av dricksvattnet.

Undersökningsprogram

För Region Gotland finns fem undersökningsprogram, se bilaga 2.

Totalt ska det under 2026 tas 1285 prov, exklusive process- och pilottestprov.

Bedömning

Barn- och genusperspektiv – ej aktuell för detta informationsärende

Landsbygdsperspektiv – ej aktuell för detta informationsärende

Ekonomisk konsekvensanalys – ej aktuell för detta informationsärende

Miljö- och klimatperspektiv – ej aktuell för detta informationsärende

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2026-03-04

Bilaga 1 - LIVSFS 2022:12

Bilaga 2 – Undersökningsprogram

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Lise Langseth

Teknik- och samhällsbyggnadsdirektör